

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců JUDr. Viktora Kučery a Mgr. Ing. Veroniky Baroňové v právní věci žalobce: **MgA. P. V.**, zast. JUDr. Editou Lebedovou, advokátkou se sídlem Štefánikova 61, Brno, proti žalovanému: **Magistrát města Brna**, odbor územního a stavebního řízení, se sídlem Malinovského nám. 3, Brno, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Ing. M. K.**, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 3. 2016, č. j. MMB/0087780/2016, sp. zn. OUSR/MMB/0054503/2016 ve věci vydání dodatečného stavebního povolení,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

Žalobce se včas podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Úřadu městské části (ÚMČ) města Brna, Brno-Bosonohy, stavební úřad (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 25. 11. 2015, č. j. MČBBOS 2264/15/SÚ/Pa, sp. zn. S-MČBBOS 0312/14 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) a toto rozhodnutí bylo potvrzeno.

Posledně citovaným rozhodnutím správního orgánu I. stupně byla osobě zúčastněné na řízení (dále také jako „stavebník“) podle § 115 a § 129 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění rozhodném pro projednávanou věc (dále jen „stavební zákon“) na pozemku parc. č. 1751/1 v katastrálním území Bosonohy, dodatečně povolena stavba nazvaná: „*Bosonožský lom se souborem staveb: terénní úpravy v rozsahu 3858 m², záchytná jímka povrchových vod, jezírko, prodejní plocha, zpevněné plochy pro parkování, oplocení*“ (dále také jako „předmětná stavba“), a to dočasně na dobu pěti let od právní moci rozhodnutí.

II. Podstatný obsah správního spisu

Ze správního spisu vyplývá, že správním orgán I. stupně oznámením ze dne 13. 1. 2014, doručeným stavebníkovi dne 16. 1. 2014, zahájil řízení o odstranění předmětné stavby, neboť při provedení kontrolní prohlídky (z podnětu žalobce) zjistil, že stavba byla provedena bez rozhodnutí či jiného opatření stavebního úřadu. Současně stavebníka ve smyslu § 129 odst. 3 stavebního zákona poučil o možnosti podat žádost o dodatečné povolení stavby. Stavebník dne 12. 2. 2014 předmětnou žádost podal a tím bylo zahájeno řízení o dodatečném povolení stavby. Po doplnění všech podkladů [zejména stanovisek a vyjádření příslušných orgánů a projektové dokumentace (obsahující zprávu projektanta, výkresy a hydrologický a inženýrskogeologický posudek společnosti AQUA ENVIRO s.r.o. ze dne 12. 3. 2014)] ze strany stavebníka oznámil správní orgán I. stupně všem známým účastníkům (včetně žalobce) a dotčeným orgánům konání ústního jednání spojeného s místním šetřením v místě předmětné stavby na den 23. 12. 2014.

Na tomto ústním jednání předal zplnomocněný zástupce žalobce doc. Ing. B.P., CSc. znalecký posudek č. 1881-19/14 ze dne 22. 12. 2014 (dále také jen „znalecký posudek žalobce“ nebo jen „posudek žalobce“) a námitky žalobce; v tomto znaleckém posudku byly zpochybněny výpočty a návrhy řešení výstavby arboreta z hlediska řešení odtoku dešťových vod, stejně jako řešení dopravní situace na ul. Skalní. V rámci ústního jednání na místě byla dále pořízena fotodokumentace předmětné stavby. Doc. Ing. P. pak ještě dne 7. 1. 2015 svůj znalecký posudek doplnil. Na námitky a posudek žalobce reagoval stavebník vyjádřením ze dne 9. 1. 2015, ve kterém popisoval svůj záměr, vyvracel některé námitky žalobce a zpochybnil znalecký posudek žalobce, který byl vypracován ve spěchu, když místní šetření znalce proběhlo dne 22. 12. 2014 a již další den měl znalec posudek na ústním jednání. V návaznosti na tento posudek současně za účelem ověření změny hydraulických a hydrogeologických poměrů v dané lokalitě předložil znalecký posudek Ing. M. S. č. 15/2014 (dále také jen „znalecký posudek stavebníka“ nebo jen „posudek stavebníka“). V tomto posudku Ing. S. uzavřel, že hydrogeologické poměry v lokalitě budou částečně změněny, nicméně povedou k částečné retenci srážkových vod a zpomalení jejich odtoku na okolní

pozemky. V případě přívalových srážek může část vody odtékat z retenční jámy, upravený terén pod touto jámkou však zabrání odtoku vody na pozemek p.č. 1751/4 (pozemek žalobce).

Vzhledem k tomu, že některé závěry posudků byly v přímém rozporu správní orgán I. stupně přistoupil k ustanovení znalce Mgr. M. G., Ph.D. za účelem vypracování znaleckého posudku ve věci změn geologických a hydrogeologických poměrů v „Bosonožském lomu“ a jeho okolí a ke komentáři a zhodnocení uvedených posudků; tedy de facto k vypracování revizního znaleckého posudku. Ve znaleckém posudku ze dne 11. 5. 2015 č. 01/2015 (dále též „revizní znalecký posudek“) znalec Mgr. G. uvedl, že – stručně řečeno – vybudováním všech jmenovaných prvků stavby se sníží povrchový odtok srážkových vod a stávající stav v území se jedinečně zlepší. Stavebník poté ještě doplnil znalecký posudek Vysokého učení technického (VUT) v Brně, Fakulty stavební, jakožto znaleckého ústavu, jenž se týkal dopravní obslužnosti plánovaného arboreta. Následně správní orgán I. stupně vydal prvostupňové rozhodnutí, jímž předmětnou stavbu povolil, jako stavbu dočasnou na dobu 5 let a stanovil podmínky pro užívání a dokončení stavby.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které také doplnil podrobnějšími argumenty. Předně uvedl, že dodatečně povolení je v rozporu s územním plánem města Brna a upozornil na nedostatečně posouzenou změnu dopravní situace v místě v důsledku dokončení předmětné stavby. Dále zpochybnil funkční odvodnění celé stavby s tím, že opakovaně namítá odtékání přebytečné vody z prostoru lomu na jeho pozemky; původní přirozený odtok byl přerušen a retenční nádrž, která tuto situaci zřejmě měla řešit, je umístěna přímo na hranici pozemku žalobce a přebytečná voda odtéká přímo na jeho pozemek. Všechny dokumenty, stejně jako předložené posudky navíc vycházejí z informací, které poskytl sám stavebník; žádný ze znalců se žalobcem nespolupracoval a nebyl si prohlédnout jeho pozemky.

Napadeným rozhodnutím žalovaný odvolání žalobce zamítl. K rozporu s územním plánem uvedl, že jako dočasná je předmětná stavba přípustná, neboť v takovém případě územní plán umístění staveb v předmětné vymezené ploše (plocha rekreace) výslovně připouští. Stejně tak jako nedůvodnou označil i námitku vztahující se k otázce řešení dopravní situace, když tato se netýká vlastnických práv žalobce; navíc odkázal na stanoviska dotčených orgánů a také na posudek VUT v Brně. Co se týká otázky odvodnění předmětné stavby, žalovaný především vycházel z revizního znaleckého posudku Mgr. G. s tím, že ze závěrů tohoto posudku nevyplývá, že by mělo dojít ke zhoršení odtokových poměrů v dané lokalitě, ale naopak k jejich zlepšení. Uvedl také, že ke způsobu odtoku povrchových vod a jejich svedení do záchytné jámy se kladně vyjádřil odbor vodního a lesního hospodářství a zemědělství Magistrátu města Brna ve svém vyjádření ze dne 9. 6. 2014, č. j. MMB/0224834/2014; k záměru terénních úprav se pak kladně vyjádřil odbor životního prostředí Magistrátu města Brna ve svých dřívějších závazných stanoviscích a také referát životního prostředí ÚMČ Brno-Bosonohy ve vyjádření ze dne 25. 11. 2014.

III. Obsah žaloby

Žalobce proti napadenému rozhodnutí podal žalobu. Podstatnou část žaloby tvoří rekapitulace dosavadního vývoje celé věci. Z pohledu žalobních námitek žalobce uváděl,

že vydáním napadeného rozhodnutí byla porušena zásada podle § 76 odst. 2 stavebního zákona, dle které je každý, kdo navrhuje vydání územního rozhodnutí nebo souhlasu povinen dbát požadavků vyplývajících z § 90 téhož zákona a být šetrný k zájmům vlastníků sousedních pozemků a staveb.

Podle žalobce dále došlo k porušení zásady materiální pravdy vyplývající z § 50 odst. 2 a 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). V souladu s touto zásadou je povinností správního orgánu z vlastní iniciativy a vlastními prostředky objasňovat sporné, pochybné nebo zpochybněné skutečnosti. Žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2015, č. j. 8 As 41/2014-40, podle něhož – stručně řečeno – má odpovědnost za zjištění skutkového stavu stavební úřad. Správní orgán I. stupně si sice zajistil revizní znalecký posudek, ale ten je pro potřeby věci nedostačující, odpovědi na otázky jsou obecné a v žádném případě nevypovídají o námitkách žalobce. Pokud správní orgán I. stupně z tohoto posudku vycházel, pochybil. Žalobce si sám následně objednal vlastní posudek u společnosti GEOtest, a.s. Vzhledem k tomu, že stavebník pracovníky této společnosti na předmětný pozemek nepustil, bylo vypracováno toliko odborné vyjádření; z něho vyplývá, že předmětná stavba významně změnila hydrogeologické poměry v lokalitě, což vede k opakovaným případům drenáže podzemní vody v prostoru spodní etáže lomu – současné ulici Skalní.

Žalobce také tvrdil, že dodatečným povolením předmětné stavby došlo k narušení pohody jeho bydlení, byla narušena atmosféra klidného bydlení a jednotlivé složky životního prostředí. V nemovitosti žalobce dochází opakovaně k rozlití podzemní vody na jeho pozemek a k zaplavení částí domu, nemůže si tak dovolit opustit dům na delší dobu, musí být neustále ve střehu, monitorovat předpověď počasí a tomu podřizovat svůj pracovní a osobní život. Zaplavováním dochází nejen k opakovaným škodám na jeho majetku, ale i ke snížení tržní hodnoty nemovitostí. Žalobce má právo na zachování pohody bydlení před provedením prací, přičemž tyto nároky jsou zcela oprávněné i při zohlednění zvláštností dané lokality. Jak vyplývá z odborného vyjádření společnosti GEOtest, a. s., před započatím stavebních prací k zaplavování domu nedocházelo, dochází k tomu až poté. Z uvedených důvodů žalobce závěrem soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě zopakoval, že ve správním řízení byly ze strany žalobce i stavebníka předloženy znalecké posudky, načež si správní orgán I. stupně nechal vypracovat revizní znalecký posudek, který měl zhodnotit posudky předložené účastníky řízení. Z něho přitom vyplynula základní teze, že provedené úpravy s navýšením mocnosti půdy a osázením prostranství dřevinami zpomalí odtok srážkových vod z dané lokality a stávající stav v území zlepšují. O těchto závěrech neměly správní orgány důvodu pochybovat, neboť se jedná o zákonným způsobem opatřený znalecký posudek, jenž byl vypracován nezúčastněnou osobou. V průběhu řízení tak nevystaly žádné konkrétní skutečnosti, které by umožnily správním orgánům navržené stavby a úpravy terénu odmítnout. Pokud jde o posudek vypracovaný společností GEOtest, a. s., ten byl zpracován

až po vydání napadeného rozhodnutí, a to na základě požadavku jednoho z účastníků řízení, jenž navíc uvedl, že posudek byl zpracován bez možnosti terénního šetření.

V. Doplnění žalobce

V rámci reakce na výzvu soudu k rozhodnutí věci bez nařízení jednání žalobce podáním ze dne 27. 10. 2016 doplnil letecký snímek Bosonožského lomu získaný z webové stránky www.mapy.cz, jenž měl být pořízen v době, kdy stavebník prováděl stavby na území lomu bez řádného povolení. Ze snímku je zřejmé, že je napříč celou plochou lomu vykopána strouha, kterou je sváděna voda z lomu přímo na hranici pozemku ve vlastnictví žalobce. Tento snímek tak potvrzuje, že stavební zásahy změnilly původní hydrogeologické poměry v lomu.

VI. Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

Pokud se týče případných osob zúčastněných na řízení, krajský soud o podané žalobě vyrozuměl stavebníka předmětné stavby a další účastníky řízení o dodatečném povolení stavby, u kterých dovedl možnost bezprostředního dotčení. Ze všech obeslaných toliko stavebník přípisem ze dne 24. 10. 2016 sdělil, že hodlá uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení. Současně navrhl výslech svědků (I. N., L. N. a A. N.; L. N. byl i účastník předchozího řízení), kteří jsou celoživotními obyvateli dotčeného území a jsou ochotni podat svědecké výpovědi.

VII. Posouzení věci krajským soudem

Napadené rozhodnutí žalovaného krajský soud přezkoumal v řízení podle části třetí, hlavy II, dílu 1, § 65 a násl. s. ř. s. v mezích uplatněných žalobních bodů, ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (ex off), a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalovaného správního orgánu, přičemž dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**.

Přestože žalobce v průběhu správního řízení uplatňoval celou řadu námitek proti předmětné stavbě, v žalobě de facto vznesl jediný žalobní bod, a to otázku odvodnění předmětné stavby, resp. posouzení hydrogeologických změn touto stavbou způsobených. Tohoto aspektu se totiž týkala jak námitka nedostatečně zjištěného skutkového stavu (a nevyhovujícího revizního znaleckého posudku), tak otázka zhoršení pohody bydlení v důsledku opakovaného rozlití vody na pozemek žalobce.

Pokud jde o námitku porušení § 76 odst. 2 stavebního zákona (povinnost dodržení požadavků uvedených v § 90 stavebního zákona a šetrnost k zájmům vlastníků sousedních pozemků), tuto námitku žalobce nijak blíže nekonkretizoval. Krajskému soudu tak není jasné, co v této souvislosti žalobce konkrétně napadá, nehledě na to, že uvedená ustanovení se vztahují k územním rozhodnutím, resp. souhlasům a nikoli k dodatečnému povolení stavby, jež má svůj vlastní režim v § 129 odst. 3 stavebního zákona. Požadavek šetrnosti k právům vlastníků sousedních pozemků je navíc spíše obecným apelem na stavebníky a ne

korektivem jdoucím nad rámec jednotlivých požadavků stavebního zákona a jeho prováděcích předpisů (k tomu obdobně srov. rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 9. 2012, č. j. 30 A 22/2011 - 67, všechny zde uváděné rozsudky jsou dostupné z www.nssoud.cz); zásah do práv a oprávněných zájmů okolních vlastníků (žalobce) je tak potřeba posuzovat skrz dílčí otázky, v tomto případě tedy opět prostřednictvím posouzení řádného odvodnění předmětné stavby.

Podstatou posouzení celé věci je proto zhodnocení závěrů správních orgánů ohledně odvodnění předmětné stavby (a hydrogeologických poměrů v dané lokalitě), zejména pak posouzení získaných odborných podkladů – znaleckých posudků. Znalecký posudek je přitom do jisté míry specifický druh důkazního prostředku. *„Znalecký posudek je obecně jedním z důkazních prostředků, jehož závěry soud sice hodnotí jako každý jiný důkaz, liší se však tím, že odborné závěry v něm obsažené nepodléhají hodnocení soudem podle zásad § 77 odst. 2 s. ř. s., resp. § 132 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“). Soud hodnotí přesvědčivost posudku co do jeho úplnosti ve vztahu k zadání, logické odůvodnění jeho závěrů a soulad s ostatními provedenými důkazy. Hodnocení důkazu znaleckým posudkem tedy spočívá v posouzení, zda závěry posudku jsou náležitě odůvodněny, zda jsou podloženy obsahem nálezu, zda bylo přihlédnuto ke všem skutečnostem, s nimiž se bylo třeba vypořádat, zda závěry posudku nejsou v rozporu s výsledky ostatních důkazů a zda odůvodnění znaleckého posudku odpovídá pravidlům logického myšlení. Z uvedeného vyplývá, že důkaz znaleckým posudkem soud hodnotí jako každý jiný důkaz, nemůže však přezkoumávat věcnou správnost odborných závěrů“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2015, č. j. 1 Afs 92/2015 – 35; obd. srov. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 8. 2015, č. j. 7 Afs 14/2015 – 41).

Soud tak sice znalecký posudek hodnotí, nemůže však sám přezkoumávat věcnou správnost závěrů znalce jako takovou (nemá k tomu odborné znalosti), správnost posudku posuzuje zejména z pohledu přesvědčivosti argumentů znalce, rozumnosti jeho úvah, přezkoumatelnosti použitých metod, úplnosti podkladů a souladu posudku s ostatním důkazním materiálem. Výslovná právní opora pro hodnocení řádného posudku je pak především v § 13 vyhlášky č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů. Vedle požadavku na znaleckou doložku a znaleckou pečeť, se jedná zejména o odst. 2, jenž stanoví, že znalec musí do posudku uvést *„popis zkoumaného materiálu, popřípadě jevů, souhrn skutečností, k nimž při úkonu přihlížel (nález), a výčet otázek, na které má odpovědět, s odpověďmi na tyto otázky (posudek)“*.

A přesně v intencích shora naznačeného přistoupil zdejší soud k posouzení skutkového stavu předmětné věci a skutkových závěrů obou správních orgánů, jež jsou postaveny především na znaleckých posudcích, zejména na posudku revizním.

Před jednotlivými znaleckými posudky byl ovšem nejprve jako součást dokumentace pro dodatečné povolení stavby na objednávku stavebníka vyhotoven hydrogeologický a inženýrskogeologický posudek společnosti AQUA ENVIRO s.r.o. ze dne 12. 3. 2014. Odpovědným řešitelem posudku byl Mgr. O. P., dle přiloženého razítka osoba odborně způsobilá v oboru hydrogeologie a sanační geologie a také v oboru inženýrská geologie. Posudek obsahuje podrobný popis lokality Bosonožského lomu včetně popisu hydrologických

a hydrogeologických poměrů, přibližného stavu podzemní vody a vyhodnocení hydrogeologické bilance před a po realizaci záměru (předmětné stavby). K otázce zaplavování sousedních pozemků a staveb v případě přívalových dešťů posudek uvádí, že vyhodnocení přesné příčiny je možné pouze monitoringem v kritické době intenzivní srážek s tím, že se jedná o primární akumulaci povrchových vod podpořenou geomorfologií terénu; rovněž je v tomto místě předpoklad vysoké hladiny podzemní vody. Pokud jde o hydrogeologickou bilanci, tu posudek znázornil na základě bilanční rovnice P (srážky) = ET (evapotranspirace – výpar a spotřeba vody rostlinami) + PO (povrchový odtok) + I (infiltrace - vsak). Posudek vychází z toho, že průměr srážek (jedna strana rovnice) zůstane stejný; na druhé straně rovnice dojde ke zvýšení evapotranspirace o cca 5 – 10 % v důsledku větší expoziční a absorpční plochy (zemina a vodní plochy) a osázení vegetací. Celková míra infiltrace zůstane po realizaci záměru přibližně stejná (skalnaté podloží lomu), nedojde tak zásadnímu ovlivnění úrovně a hladiny podzemní vody. Z uvedeného pak vyplývá, že celkový povrchový odtok (PO) bude terénními úpravami snížen. Dále byla přiložena tabulka znázorňující orientační kvantifikaci odtoku z plochy záměru (3 858 m²) před a po jeho realizaci. Z tabulky pak dle posudku vyplývá největší odtok v letních měsících, kdy je současně potřeba nejvyšší zálivka získávaná ze zřizovaných vodních ploch. Dále byl pro totožnou plochu záměru (předmětné stavby) proveden výpočet odtokových poměrů při přívalovém dešti. Před záměrem měl odtok činit 49,7 l/s, po realizaci pak 18,6 l/s. během 15 min. deště by vznikla akumulace vody o objemu 16,7 m³, pro kterou je dle norem potřeba vytvořit akumulaci objemu 19,1 m³. Záměr přitom počítá s vytvořením akumulačního prostoru (bezodtoké jímky) o objemu 65 m³. Posudek uzavírá, že předmětná stavba celkový povrchový odtok z území výrazně redukuje, přičemž veškeré extrémní srážky budou svedeny do bezodtoké jímky. Tento posudek nebyl vypracován znalcem, nedosahuje tak významu znaleckého posudku, ale představuje „pouze“ odborné vyjádření. Nicméně jako posudek odborně způsobilé osoby je jistě jedním z důležitých podkladů pro posouzení skutkových závěrů obou správních orgánů.

Jak již bylo uvedeno shora, v rámci ústního projednání předmětné stavby žalobce předložil posudek doc. P. – posudek žalobce. Jako účel posudku je uvedeno posouzení průsaků srážkových vod do 1. NP a sklepů domu Brno, Skalní 638/11 (dům žalobce). Posudek není členěn na část nálezovou a část posudkovou, jde o jednolitý text, v němž je citována projektová dokumentace (dokumentace pro dodatečné povolení stavby; nesprávně uvedeno, že byla vyhotovena společností AQUA ENVIRO), přičemž do textu jsou vloženy komentáře znalce. Z pohledu výsadby a zavlažování znalec např. zdůraznil význam výsadbového plánu již ve fázi žádosti o stavební povolení, dále uvedl, že jak jímka, tak jezírko jsou vodními stavbami (a nemají zpracován detail přelivu), kritizoval činnost správního orgánu I. stupně, jenž v daném území povoluje stavby, aniž by přistoupil ke snížení hladiny podzemní vody. Dále je citována část výše popsaného posudku (výpočet odtoku) s tím, že tento výpočet je zcela iluzorní a neobjektivní, neboť autoři nezohlednili i přilehlé okolní části pozemků. V tomto případě je s ohledem na komplikovanou situaci navíc potřeba počítat s přívalovými dešti většími intenzitami a delší doby trvání. Nejde o standardní rozliv vody, ale o zpomalené přítoky povrchové i puklinové vody z území lomu na území kolem pozemku žalobce. Posudek je pak uzavřen doporučením správnímu orgánu I. stupně, aby se znovu zabýval uvedenými námitkami. Znalec P. dne 7. 1. 2015 ještě doručil doplnění popsaného posudku, ve kterém uvedl, že posudek vznikl ve spěchu (16 hodin mezi místním šetřením

znalce a ústním jednáním na místě) a vysvětlil, co v posudku myslel puklinovou a povrchovou vodou.

K tomuto posudku je potřeba v první řadě říci, že ačkoli bylo jeho účelem posouzení průsaků srážkových vod, tento posudek vůbec nepředstavuje komplexní posouzení odtokových poměrů v dané lokalitě a nepokrývá tak své zadání; fakticky jde jen o dílčí komentář k obsahu dokumentace k dodatečnému povolení stavby a výše uvedeného odborného posudku. V této souvislosti lze navíc posudek sice hodnotit jako srozumitelný, nicméně nejasný co do výslovného popisu podkladů znalce a jím učiněných zjištění – není zde např. jako podklad vůbec uvedeno místní šetření, jež znalec dle doplnění posudku provedl a to, zda a jak z něj vycházel. Z posudku je také zřejmé, že byl proveden ve spěchu a bez detailního studia problematiky dané lokality – sám znalec připustil, že posudek zpracovával narychlo. Bez významu není ani to, že znalec P. podal posudek jako znalec z oboru stavebnictví, odvětví inženýrské stavby, stavby obytné, vodní, zemědělské, stavební odvětví různá, jeho specializace je tedy obecnější a zaměřená spíše na samotné stavby než na posouzení hydrogeologických poměrů. Znalec navíc nepřipustně označuje záchytnou jímku a jezírko za vodní stavby, přestože mu takové hodnocení nepřísluší – nejde o posouzení odborné otázky. Na tomto místě lze uzavřít, že znalecký posudek žalobce ještě splňuje elementární požadavky kladené na znalecké posudky, nicméně jeho přesvědčivost a důkazní váha je již jenom z pohledu jeho vlastního obsahu dosti omezena.

Dalším posudkem ve věci byl znalecký posudek stavebníka vypracovaný Ing. S. Tento znalecký posudek je členěn na nález, který obsahuje seznam podkladů a jejich shrnutí, popis předmětné stavby i lokality (znalec uskutečnil prohlídku lokality) a dále samotný posudek, podle kterého mj. shora uvedený hydrogeologický posudek poskytuje ucelený obraz o situaci. Možnost vsakování je z důvodu geologie omezena, povrchová voda (a dílem i voda podzemní) z hlediska konfigurace terénu vždy částečně odtékala na pozemek žalobce, kde se akumulovala a nejpravděpodobněji z těchto důvodů mohlo docházet k zaplavení suterénních, příp. jiných prostor domu v tomto území. Pokud jde o pozemek stavebníka (p.č. 1751/1), předmětnou stavbou (terénními úpravami) byla zvýšena sorpční kapacita z hlediska zachycení srážkových vod. Objem záchytné jímky byl v dokumentaci stavby vypočten pro plochu 3858 m², nicméně na základě orientačního výpočtu v programu Glynwed je objem dostatečný i pro celou plochu předmětného pozemku (8935 m²), a to v případě, že bude v rámci terénu zajištěn odtok alespoň 1 l/s, jež chce stavebník realizovat. Závěr posudku tedy je, že ke změnám hydrologických a hydrogeologických poměrů částečně dojde, nicméně vznikne velký akumulací prostor a provedené úpravy rovněž zpomalí průsak srážkových vod do puklinových systémů, odkud pak vody prosakují na pozemek žalobce.

Z hlediska náležitostí posudku obsahuje posudek stavebníka vše, co obsahovat má (podrobný nález včetně všech podkladů, srozumitelný posudek včetně logicky odůvodněných úvah znalce a odpovědí na zadání posudku). Ing. S. přitom reagoval i na výtku doc. P. a retenční schopnost záchytné jímky spočítal pro plochu větší – celý předmětný pozemek. Pokud jde o odbornost znalce, jedná se o znalce z oboru ochrana přírody, specializace ochrana čistoty podzemních vod, monitorovací systémy znečištění, metodika sanačních prací a z oboru vodní hospodářství se specializací ochrana čistoty podzemních vod. I tento znalec má tedy odbornost spíše obecnější, nemá konkrétní specializaci na otázku hydrogeologie, nicméně

uvedená odbornost tuto problematiku v zásadě pokrývá – posudek je procesně použitelný. Dílčím způsobem lze Ing. S. vytknout, že se vyjadřoval i k otázce vodních staveb, nicméně zjevně jen reagoval na posudek žalobce a navíc tento aspekt není pro nyní řešenou otázku podstatný. Tento znalecký posudek lze tedy jako formálně bezvadný, přezkoumatelný a přesvědčivý považovat za významný podklad pro učiněná skutková zjištění.

Klíčovým podkladem pro rozhodnutí správních orgánů ale logicky byl revizní znalecký posudek Mgr. G. Účelem posudku bylo posouzení změn geologických a hydrogeologických poměrů v Bosonožském lomu, komentář k dříve předloženým znaleckým posudkům a odpovědi na doplňující otázky správního orgánu I. stupně. Revizní posudek obsahuje výčet podkladů, údaj o provedeném místním šetření, dále popis geologických a hydrogeologických poměrů v lokalitě (masiv krystalinika je slabě propustným prostředím, propustnost je dána jedinečným množstvím puklin). V dané lokalitě dle znalce nelze tuto vlastnost změnit, z tohoto pohledu je předmětná stavba (resp. arboretum) z hlediska hydrogeologické situace neutrální. Druhou možností zvýšení retenční schopnosti je přítomnost pokryvných sedimentů, přičemž v předmětném lomu již byl tento aspekt dříve přiblížen přirozenému stavu. I zde je proto dopad stavby neutrální. Třetí možností jsou pak navážky horniny, resp. zeminy. A z tohoto pohledu tak má předmětná stavba jednoznačně pozitivní dopad. Není přitom potřeba provádět konkrétní výpočty, neboť zvýšení infiltrace a evapotranspirace může retenční schopnosti jedinečně zvýšit. Vybudováním arboreta a jeho prvků se dle závěrů revizního znalce sníží odtok povrchový odtok srážkových vod, část bude převedena do vod podzemních, část se odpaří a část bude přijata rostlinami.

Pokud jde o posouzení předchozích znaleckých posudků, revizní znalecký posudek v případě posudku žalobce uvádí, že výsadbový plán není pro posouzení věci relevantní, neboť půjde o živý systém, kde se stav živé složky (rostlinstva) bude v budoucnu měnit přírůstem i úbytkem. K otázce problematičnosti lokality – oscilace podzemní vody, revizní posudek uvádí, že hladina podzemní vody v lokalitě osciluje dlouhodobě; i v posudku žalobce se uvádí, že hladina oscilovala dříve. Nelze tak prokázat příčinnou souvislost se záměrem stavebníka. Realizací záměru bude míra oscilace snížena. K problematice dostatečného objemu zachytné jímky revizní posudek uvádí, že je možné provádět různé výpočty, zahrnout různé plochy a koeficienty; ať je ale déšť jakéhokoliv charakteru a ať zahrneme jakékoliv plochy, bude se jednat vždy o tentýž systém. Z praktického hlediska jsou proto jakékoliv výpočty bezpředmětné, předmětné terénní úpravy mohou retenční schopnosti jedinečně zvýšit. Revizní znalec se přitom ztotožnil s nálezem a závěry Ing. S., jeho výpočty označil za správné (zopakoval ale, že zásadní je především zdravá úvaha). Revizní znalec dále uvedl (uzavřel), že současná situace (předmětná stavba) mohla „nastoupání“ vody (zaplavení pozemku žalobce) jedinečně omezit a zpomalit, nikoliv navýšit nebo dokonce způsobit. Vyjádřil se také i k doplňujícím otázkám (resp. některým námitkám žalobce), kdy mj. zdůraznil, že přívalové deště jsou stále častější a jejich vydatnost nelze předpovídat – nelze tak poskytnout garanci nezatopení pozemku žalobce. Pokud jde o polohu jezírka a vyspárování, to je dáno přirozeným charakterem terénu v lokalitě. K otázce dřívějšího (historického) směru odtoku vody z lokality uvedl, že toto je potřeba v budoucnu blíže posoudit a případně zvážit obnovení takového odtoku.

K popsánímu reviznímu posudku zdejší soud v první řadě poznamenává, že na rozdíl od výše popsáných posudků nebyl tento vyhotoven na objednávku jedné ze stran, ale na zadání správního orgánu I. stupně. Tím spíše tak u tohoto znalce nelze zpochybňovat jeho nepodjatost a objektivnost; Mgr. G. je navíc znalcem z oboru ochrana přírody, specializace geochemie, průzkum kontaminace horninového prostředí a podzemních vod a z oboru těžba, odvětví geologie, specializace hydrogeologie, tzn., že oproti výše uvedeným znalcům se spíše obecnější odborností, disponuje přímo příslušnou specializací na problematiku hydrogeologie. Stejně tak je potřeba vidět, že účelem revizních znaleckých posudků primárně není opakované dílčí posuzování předmětné otázky (dílčí měření, výpočty apod.), ale zejména revizní („nadstavbový“) náhled na již existující podklady - zejména znalecké posudky, které by měl revizní znalec komplexně posoudit a na nepřesnosti případně reagovat. Dle názoru zdejšího soudu toto popsání revizní znalecký posudek splňuje - posudek poskytuje komplexní (byť obecnější) odpověď na změnu hydrogeologických poměrů v místě a komentuje předchozí dva znalecké posudky; obsahuje také všechny formální náležitosti a jednoznačně, srozumitelně formulované závěry ohledně dopadu předmětné stavby na odtokové poměry v lokalitě; revizní znalec se nadto vyjádřil i k námitkám žalobce. Žalobní tvrzení, že tento posudek je stručný a obecný je tak potřeba odmítnout.

Toto tvrzení je potřeba odmítnout tím spíše proto, že revizní posudek zapadá do celkového obrazu ostatních podkladů shromážděných v rámci správního řízení, zejména pokud jde o dokumentaci pro dodatečné povolení stavby (vč. hydrogeologického posudku) a znalecký posudek stavebníka. Revizní posudek se s těmito posudky fakticky zcela ztotožňuje a tyto posudky v souhrnu tak představují naprosto dostačující podklad pro závěr správních orgánů ohledně změny odtokových poměrů v důsledku předmětné stavby. Ze zřetele přitom nelze ztrácet ani to, že stavebník k předmětné stavbě obstaral v zásadě souhlasná stanoviska či vyjádření příslušných orgánů (včetně vodoprávního úřadu a orgánu ochrany přírody a krajiny).

Proti těmto závěrům, a to jen dílčím způsobem, stojí pouze znalecký posudek žalobce. Jeho důkazní váha je však výrazně omezena (viz shora), přičemž na podstatu jeho výtek reagoval jak znalecký posudek stavebníka, tak především revizní posudek (jenž reagoval i na podstatu žalobcovy argumentace). Za situace, kdy je zde formálně bezvadný, přezkoumatelný a logicky odůvodněný revizní znalecký posudek, další znalecký posudek a odborný posudek (vyjádření), jakož i další podklady, tak znalecký posudek žalobce nemohl v řízení před správními orgány obstát a nemůže obstát ani nyní v řízení před soudem. Skutkový stav byl proto podle názoru krajského soudu zjištěn zcela dostatečně a v souladu s § 3 a § 50 odst. 2 a 3 správního řádu.

Žalobce v podané žalobě dále pracoval ještě s pozdějším posudkem společnosti GEOtest, který má podporovat jeho tvrzení ohledně změny odtoku vody z prostoru lomu. Tímto posudkem se ovšem již zdejší soud blíže nezabýval, neboť tento posudek nebyl součástí správního spisu – bez jeho provedení jako důkazu z něj nelze vycházet. Žalobce přitom souhlasil s rozhodnutím ve věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.), přestože dokazování lze dle § 77 odst. 1 s. ř. s. provádět jen u jednání. A především tento posudek v žalobě k důkazu ani výslovně nenavrhl. Za shora popsáního stavu věci pak ani soud neshledal potřebu provádět další dokazování o své vůli, neboť ve správním spise je hned

několik odborných podkladů včetně dvou znaleckých posudků (revizní posudek a posudek stavebníka), jež dostatečně odůvodňují závěry správních orgánů. Posudek společnosti GEOtest (a žalobce to sám uznává) navíc není znaleckým posudkem, ale jen odborným vyjádřením, i proto tak stěžítel může sám zvrátit výše popsané závěry. Pro nadbytečnost soud rovněž nepřistoupil k výslechu svědků navržených osobou zúčastněnou na řízení (stavebníkem).

Na tomto místě lze tedy uzavřít, že námitka porušení zásady materiální pravdy (a nedostatečně zjištěného skutkového stavu) není důvodná. Otázka hydrogeologických poměrů v předmětné lokalitě byla podrobně zkoumána. V obecné rovině bylo opakovaně uváděno, že předmětná stavba může situaci v místě jedinečně zlepšit. Na základě výpočtu Ing. S., podpořeného i revizním znaleckým posudkem bylo navíc spočítáno, že retenční kapacita záchytné jímky bude pro retenci srážkových vod z celého příslušného pozemku (nejen prostoru samotné stavby) v zásadě dostatečná. Podle názoru krajského soudu zde proto není dán prostor pro to zpochybňovat předmětnou stavbu jako celek. Samozřejmě, že nelze vyloučit, že by další případné úpravy mohly ještě dále zlepšit retenční schopnosti lokality a odtokové poměry; to ovšem není předmětem tohoto řízení a námitky žalobce takto navíc ani koncipovány nebyly – ty zpochybňovaly samotnou předmětnou stavbu jako takovou.

Ze stejných důvodů pak logicky nemůže být důvodná ani námitka zhoršení pohody (kvality) bydlení. I tuto námitku totiž žalobce koncentroval právě na otázku odtokových poměrů a dopadají tak na ni všechny shora uvedené závěry. Krajský soud přitom dále doplňuje, že pohodu bydlení je potřeba posuzovat v návaznosti na podmínky dané lokality (k pojmu „pohoda bydlení“ srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 2. 2006, č. j. 2 As 44/2005 – 116 nebo ze dne 1. 11. 2012, č. j. 8 As 27/2012 – 113); v tomto případě je tedy potřeba brát v úvahu přítomnost bývalého lomu. Odtokové poměry v těsném sousedství (na spodní etáži) bývalého lomu jsou touto skutečností totiž logicky výrazně ovlivněny. Předmětná stavba dle uvedených závěrů mění příslušný prostor tak, že zvyšuje retenční schopnosti území - celková odtoková situace by se v důsledku předmětné stavby logicky měla jedinečně zlepšit. Z tohoto pohledu tak nemůže dojít ke zhoršení pohody bydlení. Jestliže žalobce tvrdil, že jsou odtokové směry sváděny na jeho pozemek (a dokládal to nyní i fotkou místa z mapové aplikace mapy.cz), je potřeba říci, že s ohledem na charakter terénu (tedy opodstatněně; viz revizní znalecký posudek) je v blízkosti pozemku žalobce umístěna retenční jímka, jež vodu zachycuje. V žádném případě tak nelze hovořit o tom, že by byla srážková voda svedena na pozemek žalobce – je svedena do retenční jímky. Z hlediska podzemní vody by předmětná stavba také neměla mít zásadní vliv (viz výše). Pokud jde o případy přívalových srážek, nelze pomíjet (a revizní posudek to také zdůrazňuje), že přívalových dešťů v posledních letech obecně přibývá. Jedná se o zcela přirozený jev, přičemž zjevně nelze zaručit, že ani přes provedené úpravy k zatopování pozemku žalobce nemůže vůbec docházet.

VIII. Závěr a náklady řízení

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti shledal krajský soud podanou žalobu nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu nad rámec jeho běžné administrativní agendy žádné náklady nevznikly. Výrok o náhradě nákladů řízení v případě osoby zúčastněné na řízení se opírá o § 60 odst. 5, větu první, s. ř. s., dle kterého osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Protože krajský soud v dané věci osobě zúčastněné na řízení žádné povinnosti neuložil, rozhodl tak, že tato nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 8. 6. 2017

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu